

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ DERSİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ALGI VE BEKLENTİLERİ

Levent AKGÜN¹

ÖZ

Problem: Her öğretim seviyesinde olduğu gibi üniversite seviyesindeki öğrencilerin de almış oldukları derslere yönelik algı ve tutumları öğretimin etkisini belirleyen unsurlardandır. Derse veya ders içerisindeki yaşantılara olumsuz bir yaklaşım sergileyen öğrencilerin, dersin hedeflerine ulaşma noktasında hedeflenen seviyeye ulaşmaları zorlaşır. Bu nedenle öğrencilerin ders ve ders içi yaşantılara yönelik algı ve tutumlarının belirlenmesi oldukça önemlidir.

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, matematik öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin algı ve beklentilerini belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden “olgu bilim” deseni kullanılmıştır. Bu bağlamda, araştırmanın örneklemi, 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz döneminde “bilimsel araştırma yöntemleri” dersini alan ilköğretim matematik öğretmenliği (İÖM) ana bilim dalından 81 2. sınıf ve ortaöğretim matematik öğretmenliği (OÖM) ana bilim dalından 26 4. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak 8 açık uçlu sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan açık uçlu sorular (Saban, 2006)’nın çalışmasından yararlanılarak hazırlanmıştır. Verilerin analizi “içerik analiz tekniği” kullanılarak analiz edilmiştir.

Sonuçlar ve Öneriler: Elde edilen bulgulardan; (1) bu dersin öğrencilere bilimsel araştırmaya ilişkin belli bir bakış açısı kazandırdığı, (2) bu dersin iki dönemde okutulması gerektiği, (3) lisansüstü programlarında okutulması gerektiği, (4) bu dersle ilgili sınıf içi uygulamaların daha fazla yapılması gerektiği; (5) bu dersin içeriğinde yer alan bilimsel araştırma kavramının ve bilimsel araştırmacının ne olduğu ile ilgili hedeflerin öğrenciler tarafından kazanıldığı; (6) bu dersin öğretmen adaylarının lisansüstü eğitim yapmaya ilişkin bakış açılarını olumsuz yönde etkilediği sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Bilimsel araştırma, öğretmen adayları, algı ve beklentiler

¹ Yrd.Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı

TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS AND EXPECTATIONS REGARDING "SCIENTIFIC RESEARCH METHODS" COURSE

ABSTRACT

Problem: As in every educational stage, university students' perceptions and attitudes towards the courses they have taken are among the factors that determine the impact of education. It becomes difficult for the students, who present a negative approach towards the course or the experiences during the course, to reach the targeted level in terms of achieving the goals of the course. For that reason, it is considerably important to identify students' perceptions and attitudes towards the courses and experiences during the courses.

Aim of the Study: The aim of this study is to identify mathematics teacher candidates' perceptions and expectations regarding "scientific research methods" course.

Method: "Phenomenological" research design, which is among the qualitative research designs, has been used in this study. In this regard, the sample of the research is composed of 81 second-year students from the Department of Elementary Education Mathematics Teaching (EEM) and 26 fourth-year students from the Department of Secondary Education Mathematics Teaching (SEM) who are taking "scientific research methods" course in the fall semester of 2010-2011 academic year. A survey, which is composed of 8 open-ended questions, has been used as data collection tool. Open-ended questions, which have been used in this research as data collection tool, have been prepared by benefitting from the study of (Saban, 2006). Data have been analyzed using "content analysis method".

Results and Suggestions: In view of the obtained data, following results have been observed: (1) This course has earned students a certain perspective regarding scientific research; (2) This course should be given in two semesters; (3) This course should be given in postgraduate programs; (4) Classroom activities of this course should be performed more; (5) Students have acquired the concept of scientific research, which is included in the content of this course, and the objectives regarding what scientific researcher means; (6) It has negatively affected teacher candidates' perspectives on commencing postgraduate education.

Keywords: Scientific research, teacher candidates, perception and expectations

1. GİRİŞ

Eğitim fakültelerinin ilköğretimle ilgili bölümlerinde programları güncelleme çalışması tamamlanarak 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur. Yeni programın en önemli özelliklerinden biri genel kültür derslerinin oranının artırılmasıdır. Bu değişikliğin amacı, üniversite düzeyinde yetiştirilen öğretmen adaylarına aydın bir kişide bulunması gereken entelektüel donanımı kazandırmaktır. Bu amaçla, genel kültür dersleri olarak, Bilim Tarihi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Felsefeye Giriş, Etkili İletişim, Türk Eğitim Tarihi gibi dersler konulmuştur (YÖK, 2006). Bilimsel araştırma yöntemleri dersi 2007-2008 öğretim yılından itibaren farklı anabilim dallarında değişik dönemlerde okutulmaya başlanmıştır. (YÖK, 2006)'nın yukarıda belirtilen amacını gerçekleştirebilmek için genel kültür ders ortamlarının etkili bir öğretim oluşturabilecek şekilde belirlenmesi gerekir.

Günümüzde öğretim ortamları çok çeşitlilik kazanmıştır. Buna rağmen öğretim denildiğinde akla gelen ilk ortam sınıf olmaktadır. Sınıf her öğretim kademesinde en yaygın öğretim ortamı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda sınıf ortamında yürütülen eğitimlerin önemi ortaya çıkmaktadır. Sınıf ortamının açık ve olumlu olması öğretim uygulamalarında etkililiği arttırmaktadır (Kıncal, 1999). Etkili ve amaca hizmet eden bir öğretim uygulaması yapma noktasında öğretmen özelliklerinin yanı sıra öğrencilerin algıları, tutumları ve öğrenme tercihleri önemli rol oynamaktadır (Topses, 2000).

Her öğretim seviyesinde olduğu gibi üniversite seviyesindeki öğrencilerin de almış oldukları derslere yönelik algı ve tutumları öğretimin etkisini belirleyen unsurlardandır. Derse veya ders içerisindeki yaşantılara olumsuz bir yaklaşım sergileyen öğrencilerin, dersin hedeflerine ulaşma noktasında hedeflenen seviyeye ulaşmaları zorlaşır. Bu nedenle öğrencilerin ders ve ders içi yaşantılara yönelik algı ve tutumlarının belirlenmesi oldukça önemlidir. Olumsuz algıları düzeltme ve olumlu tutumlar geliştirmek için öncelikle bunların belirlenmesi gerekir. Yapılan çalışmalar öğrenci memnuniyetinin öğrencilerin derse devam ve başarısına önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin herhangi bir derse karşı algı ve tutumları ile ilgili literatürde yapılmış çalışmalar (Cobb & Hoffart, 1999 ; Oral & Dağlı, 1999; Breidenstein, Liberatore, Lioi, Miro, Weber, & Stoeck, 2001; Blank, 2004; Saban, 2006; Güven & Ersoy, 2007; Nartgün, Uluman, Akın, Çelik, & Çevik,

2008; Dilmaç, Koçyiğit, Tuğluk, & Kaya, 2008; Şahin, Ellez, & Günter, 2009; Şahin & Yıldırım, 2010) olmasına karşın bilimsel araştırma yöntemleri dersi ile ilgili bu alanda yapılmış çalışmalar oldukça azdır. Bu bağlamda yapılan çalışmanın amacı, matematik öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin algı ve beklentilerini belirleyerek, bu alana katkı sağlamaktır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden “olgubilim” deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2005).

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Ortaöğretim Matematik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz döneminde “bilimsel araştırma yöntemleri” dersini alan ilköğretim matematik öğretmenliğinin 2. sınıfında öğrenim gören 81 ve ortaöğretim matematik öğretmenliğinin 4. sınıfında öğrenim gören 26 öğrenciden oluşmaktadır.

2.2. Veri toplama araçları

Bu araştırmanın verileri 8 açık uçlu sorudan oluşan bir anket yardımıyla toplanmıştır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan açık uçlu sorular (Saban, 2006)’nın çalışmasından yararlanılarak hazırlanmıştır. Araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla hazırlanan 8 açık uçlu soru örneklem grubuna dönemin son haftasında uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan soruların geçerliğini saptamak için uzman görüşüne başvurulmuştur.

2.3. Verilerin analizi

Araştırmada öğretmen adaylarının 8 açık uçlu soruya vermiş oldukları cevapların analizinde “içerik analiz tekniği” kullanılmıştır. İçerik analizi yoluyla araştırmadan elde edilen veriler tanımlanmaya, birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmeye ve bu veriler belirli biçimde düzenlenerek okuyucuya sunulmaya çalışılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2005).

3. BULGULAR

“Bilimsel Araştırma Yöntemleri” Dersi ve İşlenişi

Bilimsel araştırma yöntemleri dersi, üniversite düzeyinde yetiştirilen öğretmen adaylarına aydın bir kişide bulunması gereken entelektüel donanımı kazandırmak amacıyla yeni ilköğretim programına konulmuştur. Bu ders, 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz döneminde araştırmacılar tarafından okutulmuştur. Bu dersin öğrencilere kazandırmak istediği öğrenme çıktıları şunlardır:

Bilim ve bilimsel araştırmanın yapısını anlayabilme, alanla ilgili bir konuda problem belirleyebilme, araştırmanın amacına uygun kaynaklara ulaşım kullanabilme, örneklem seçme türlerini anlayabilme, bilimsel araştırmaları belli kriterlere göre değerlendirebilme, veri toplama tekniklerini kavrayabilme, geçerlik, güvenilirlik ve etik kavramlarını anlayabilme ve araştırma yöntemlerini kavrayabilme.

Yukarıda belirtilen öğrenme çıktıları doğrultusunda dersin içeriği 14 haftalık bir süreyi kapsamaktadır. Dersin ilk haftasında öğrencilere dersin içeriği ve kazanımları açıklanmış, daha sonra her bir öğrenciye araştırmacılar tarafından birer tane “bilimsel araştırma makalesi” dağıtılmıştır. Bilimsel araştırma makalesi dağıtılmasının nedeni dersin içeriğinde anlatılacak konuları öğrencilerin bizzat makale üzerinde görmelerini ve incelemelerini sağlayarak, bir anlamda teorik olarak anlatılan konular hakkında uygulama yaptırmaktır. Bilimsel araştırma yöntemleri dersi; yukarıda belirtilen konular araştırmacılar tarafından teorik olarak anlatıldıktan sonra anlatılan bu konularla ilgili uygulamalar dağıtılan makaleler üzerinde her hafta öğrencilere yaptırılarak işlenmiştir.

Bilimsel araştırma yöntemleri dersi yukarıda belirtilen şekilde araştırmacılar tarafından anlatıldıktan sonra örneklem grubuna 8 açık uçlu sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Anketin uygulanmasıyla elde edilen veriler soru soru analiz edilerek aşağıda verilmiştir.

“Bu derste bilimsel bir araştırma makalesini analiz etmeniz size ne kazandırdı?” sorusuna öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- Bilimsel bir çalışmanın taşınması gereken niteliklerin farkına varma (OÖM, İÖM)
- Lisansüstü eğitim yapacaklar için faydalı olacağına düşünme (OÖM, İÖM)
- İlgili alanda yapılan çalışmalardan haberdar olma ve bunu öğretmenlik hayatında kullanabileceğine inanma (OÖM, İÖM)

- Araştırma yapma ve ödev hazırlama becerisi kazandırma (OÖM, İÖM)

- Bu dersin herhangi bir bakış açısı kazandırmadığının düşünme (İÖM)

Öğretmen adaylarının 1. soruya vermiş oldukları cevaplar analiz edildiğinde genellikle olumlu görüş belirttikleri görülmekle beraber, İÖM öğretmen adaylarından bazıları olumsuz görüş bildirmişlerdir. Olumsuz görüşlerden bir tanesi şu şekildedir: *“pek fazla bir şey kazandırdığını zannetmiyorum. İkinci sınıflar için bence gereksiz bir ders”*

“Bilimsel araştırma kavramından ne anlıyorsunuz?” sorusuna öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- Bir problem belirleme ve belirlenen bu problemi çözebilme (OÖM, İÖM)
- Herhangi bir alana ait daha önce yapılmamış çalışmalar (OÖM, İÖM)
- Bilimin gelişmesine katkı yapma (OÖM, İÖM)
- Bir hipotezin doğru veya yanlış olduğunu gösterme (OÖM, İÖM)

Bilimsel araştırma yapmak neye benzer? Neden? sorusuna ilişkin olarak öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplardan bazıları şunlardır:

• *“iğneyle kuyu kazmaya benzer, ince ince yavaş yavaş sonuca ulaşmaktır.”* (OÖM, İÖM)

- *“mükemmelliğe ulaşmaya benzer.”* (OÖM)

- *“karanlık bir tünelin sonunda ışığı görmeye benzer.”* (OÖM)

- *“sonsuz bir merdivendir. Sürekli adım atarız ama sonuna ulaşamayız.”*

(İÖM)

• *“bir haritaya göre hazine aramaya benzer. Emeklerimiz boşa da gidebilir, beklemediğimiz kadar zenginde olabiliriz.”* (İÖM)

• *“çocuğunu sevmeye benzer. Bıkmadan usanmadan onunla uğraşmak gerekir.”* (İÖM)

Bilimsel araştırmacı kime/neye benzer? Neden? sorusuna ilişkin olarak öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplardan bazıları şunlardır:

• *“dedektife benzer. Asıl gerçekleri bulmaya çalışan insandır araştırmacı”* (OÖM, İÖM)

• *“karıncaya benzer. Karınca kışa hazırlanırken yiyecek bulmak için çok arayıp çok çalışmaktadır. Araştırmacıda çok arayan çok çalışandır.”* (OÖM)

• *“doktora benzer, problemlere doğru teşhis yapmak için araştırır”* (OÖM, İÖM)

- *“küçük bir çocuğa benzer, etrafındakileri anlamlandırmaya çalışır”* (İÖM)

- *“yeni yürümeye başlayan bir bebeğe benzer, her düşüşünde tekrar ayağa kapıp bir yerlere tutunarak yoluna devam eder.”* (İÖM)

• “arıya benzer, arı onlarca çiçekten bal üretir. Aynen arı gibi bilimsel araştırmacıda onlarca kaynaktan faydalanarak yararlı olmaya çalışır.” (İÖM)

Bilimsel araştırma yöntemleri gibi bir dersin Eğitim Fakülteleri lisans programlarında yer alması sizce gerekli midir? Neden? sorusuna öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

• Lisansüstü eğitim yapmak isteyenler için gerekli bir ders olduğunu düşünme (OÖM, İÖM)

• Lisans programları yerine lisansüstü programlarda olması gerektiğini düşünme (OÖM)

• 2.sınıf yerine 4. sınıf veya lisansüstünde olması gerektiğini düşünme (İÖM)

• Öğretmenlik mesleğine katkı sağlayacağını düşünme (OÖM)

• Seçmeli bir ders olması gerektiğini düşünme (OÖM, İÖM)

Öğretmen adaylarının 5. soruya vermiş oldukları cevaplar analiz edildiğinde olumlu görüşlerin yanında, OÖM öğretmen adaylarından 1 tanesi ve İÖM öğretmen adaylarından da 23 tanesi olumsuz görüş bildirmişlerdir. Olumsuz görüş bildiren İÖM öğretmen adaylarından birisinin görüşü şu şekildedir: “*Bu ders 4. Sınıf veya lisansüstü öğrencilerinin ders programlarında olmalıdır. Bence şuan bu dersi tam bilinçli bir şekilde almıyoruz.*”

“Bu ders sizin bilimsel araştırma yöntemine ilişkin bakış açınızı nasıl etkiledi?” sorusuna öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

• Eğitimde yapılan çalışmalardan haberdar olma (OÖM)

• Araştırma yapmaya teşvik etme (OÖM, İÖM)

• Bilimsel çalışmalara yönelik olumsuz tutumu olumluya dönüştürme (OÖM)

• Zor bir süreç olduğunun farkına varma (OÖM, İÖM)

• Eleştirel bakış açısı kazanma (OÖM, İÖM)

• Olumsuz yönde etkileme (OÖM, İÖM)

Öğretmen adaylarının 6. soruya vermiş oldukları cevaplar analiz edildiğinde olumlu görüşlerin yanında, OÖM öğretmen adaylarından 5 tanesi ve İÖM öğretmen adaylarından da 35 tanesi olumsuz görüş bildirmişlerdir. . Olumsuz görüş bildiren öğretmen adaylarından birisinin görüşü şu şekildedir: “*bu dersi aldıktan sonra asla bilimsel araştırma yapacağım bir işle uğraşmamam gerektiğini öğrendim*”

“Bilimsel araştırma yöntemleri dersini almanız sizin lisansüstü eğitim yapmaya ilişkin bakış açınızı nasıl etkiledi? Neden? “ sorusuna OÖM öğretmen

adaylarından 12 tanesi ve İÖM öğretmen adaylarından 54 tanesi olumsuz görüş bildirirken, geriye kalanlar olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“asla lisansüstü eğitim yapmamam gerektiğini öğretti”

“lisansüstü eğitim almayı düşünüyordum, ama böyle derslerin çok olacağına görünce lisansüstü eğitim yapma düşüncemden vazgeçtim”

“lisansüstü eğitim yapmaya daha olumlu bakmamı sağladı, çünkü bir şeyleri anlayıp uyguladıktan sonra dersi sevmeye başladım”

Bu dersin daha etkin öğretimi için önerileriniz nelerdir? sorusuna öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- İncelenen makalelerin sınıfta tartışılması (OÖM, İÖM)
- Dersin iki döneme yayılması (OÖM, İÖM)
- Dersin 2. sınıf yerine son sınıfta verilmesi (İÖM)
- Dersin seçmeli ders olarak okutulması veya lisansüstü eğitim yapmayı düşünenlere verilmesi (OÖM, İÖM)

4. SONUÇLAR

Matematik öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin algı ve beklentilerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgulardan şu sonuçlara varılmıştır.

Bilimsel araştırma yöntemi dersinde makale analizi yaptırma öğrencilere; bilimsel araştırma sürecinden haberdar olmayı ve bunu öğretmenlik hayatlarında kullanabileceklerine inanmayı kazandırmıştır. Bilimsel araştırma yöntemi dersinin bu olumlu davranışları kazandırmasının yanı sıra, bu derse karşı bazı olumsuz algılarında olduğu görülmüştür. Özellikle İÖM öğretmen adaylarının bu dersin kendilerine pek fazla bir katkısı olmadığını dolayısıyla bu dersin gereksiz olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, bu dersin içeriğinde yer alan bilimsel araştırma kavramının ve bilimsel araştırmacının ne olduğu ile ilgili hedeflerin öğrenciler tarafından kazanıldığı elde edilen bulgulardan görülmüştür.

Bilimsel araştırma yöntemleri gibi bir dersin Eğitim Fakülteleri lisans programlarında yer alması sizce gerekli midir? Neden? sorusuna verilen cevaplardan bilimsel araştırma yöntemleri dersinin lisans programında yer almasının uygun olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu düşüncenin yanında bu dersin seçmeli olması gerektiğini yani lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğrencilerin alması gereken bir ders olarak görülmüştür. Bu dersin öğretmen adaylarının bilimsel araştırma

yöntemine ilişkin bakış açılarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Buna karşın OÖM öğretmen adaylarından 5 tanesi ve İÖM öğretmen adaylarından da 35 tanesi bu dersin bilimsel araştırma yöntemine ilişkin bakış açılarının olumsuz yönde etkilediğini ifade etmişlerdir.

“Bilimsel araştırma yöntemleri dersini almanız sizin lisansüstü eğitim yapmaya ilişkin bakış açınızı nasıl etkiledi? Neden? sorusuna verilen cevaplardan, bu dersin öğretmen adaylarının lisansüstü eğitim yapmaya ilişkin bakış açılarını olumsuz yönde etkilediği görülmüştür.

5. ÖNERİLER

- Bilimsel araştırma yöntemleri dersi lisansüstü programında veya 2. sınıf yerine en azından son sınıfta okutulmalıdır. *“daha iyi öğretim için lisansüstü programda verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Zamanı değişmeli”*

- Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin içeriğinin yoğunluğu dikkate alındığında bu ders iki dönemde okutulmalıdır.”*bu ders bu kısa sürede asla verimli olmaz. Daha geniş zaman ayrılmalıdır.”*

- Bilimsel araştırma yöntemleri dersinde öğrenciler tarafından incelenen makaleler sınıfta tartışılmalı ve sunulmalıdır. *“bence her derste her öğrenciye belirli bir süre ayrılması ve bu süre içinde öğrencilerin ödevlerini sunum olarak sunmaları ve eksiklik ve yanlışlıklarının o anda söylenip düzeltilmesi daha etkin olur.”*

- Bilimsel araştırma yöntemleri dersi lisansüstü eğitim yapmayı düşünen öğrencilere verilmelidir. Yani seçmeli bir ders olarak okutulmalıdır. *“aslında seçmeli olmalıdır. İlgi duyan insanlar bu dersi almalıdır.”*

KAYNAKÇA

Blank, G. (2004). Teaching qualitative data analysis to graduate students. *Social Science Computer Review* (22), 187-196.

Breidenstein, A., Liberatore, I., Lioi, T., Miro, E., Weber, S., & Stoeck, S. (2001). Outcomes of preservice teachers' qualitative research. *Clearing House* (74), 141-144.

Cobb, A. K., & Hoffart, N. (1999). Teaching qualitative research through participatory coursework and mentorship. *Journal of Professional Nursing*, 15, 331-339.

Dilmaç, O., Koçyiğit, S., Tuğluk, M. N., & Kaya, H. İ. (2008). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Resim Öğretimi Dersine ilişkin Algılarının incelenmesi (Erzurum il Örneği). *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* (17).

Güven, B., & Ersoy, E. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim I Dersine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Bilişsel Tutumlarının Belirlenmesi . *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 1 (21).

Kıncal, R. Y. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Erzurum: 2. Baskı Eser Ofset.

Nartgün, Z., Uluman, M., Akın, Ç., Çelik, T., & Çevik, C. (2008). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Öz Yeterliklerinin İncelenmesi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Dü.), *XVII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Sakarya: 1-3 Eylül.

Oral, B., & Dağlı, A. (1999). Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimine İlişkin Algıları. *Çağdaş Eğitim Dergisi* (254), 18-24.

Saban, A. (2006). Lisansüstü öğrencilerin nitel araştırma metodolojisine ilişkin algıları. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi , *XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Muğla.

Şahin, M., Ellez, M., & Günter, T. (2009). Türk Eğitim Tarihi Dersine İlişkin Öğrencilerin Algı ve Beklentileri. Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi , *XVIII. Eğitim Bilimleri Kurultayı*. İzmir: 1-3 Ekim.

Şahin, S., & Yıldırım, S. (2010). Öğrenme Tercihleri ve Ders Algısı. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 11 (3), 153-168.

Topses, G. (2000). *Sınıf Yönetimi: Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Sosyal ve Psikolojik Faktörler ve Sorunlar (Bölüm 1)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YÖK. (2006). *Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama*. http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_aciklama.doc.